

Cesta k bezpečným sloupům vede i přes vaše fotografie

Text: Lucie Hošková, Tomáš Viktora / Foto: Václav Hlaváč

Elektrinu potřebujeme – ale nechceme, aby kvůli ní umírali ptáci. Pomohou i vaše fotografie!

Střety s vodiči elektrického vedení jsou velmi častou příčinou úmrtí zvláště větších druhů ptáků. Česká společnost ornitologická se této problematice dlouhodobě věnuje, vzhledem k množství sloupů a kilometrů linek elektrického vedení je nadmíru potřebné zapojení široké veřejnosti. Stále totiž chybí dostatek přesných terénních údajů, které jediné mohou prokázat skutečnou bezpečnost nebo nebezpečnost jednotlivých typů sloupů elektrického vedení. Je třeba přesně zjistit, do kterých částí kterých sloupů si ptáci sedají, a to se snadno pozná z fotografií. A vyfotit ptáka na sloupu zvládne opravdu každý, ani nemusí vědět, o jaký druh se jedná.

Dodatečná zabezpečení formou tzv. hřebenů vlivem povětrnostních podmínek opadávají a stávají se zcela nefunkčními

V letošním roce započala spolupráce ČSO se společností E.ON, Česká

republika, s. r. o., na efektivnějším zabezpečování sloupů elektrického vedení. Prvním krokem bude vytvoření mapy oblastí důležitých z hlediska ochrany ptáků, v následujících letech budou linky VN v těchto oblastech přednostně zabezpečeny nad rámec již probíhajících instalací ochranných opatření. Součástí spolupráce je i sledování, které způsoby zabezpečení skutečně fungují. A zde může pomoci i široká veřejnost, poskytne-li příslušné fotografie ptáků s odpovídajícím popisem.

Každý může pomoci, pokud poskytne:

- Fotografie ptáků sedících na sloupech elektrického vedení.
- Fotografie uhynulých ptáků na sloupech, vodičích nebo pod nimi (včetně zraněných, vždy ovšem vyfotíte i sloup ideálně s jeho pořadovým číslem).
- Ke každé fotografii je nutné uvést údaje o místě pořízení, případně dalších okolnostech pozorování/nálezu.

CO S VAŠIMI FOTOGRAFIEMI?

Fotografie a doprovodné údaje vkládejte do Faunistické databáze ČSO avif.birds.cz. Nezapomeňte vyplnit pole **Aktivita** – „sedící na sloupě el. vedení“ pro živé ptáky a „mrtvý pod sloupem el. vedení“, pokud naleznete ptáka uhynulého. Další podrobnosti pak zaznamenejte do poznámky.

Všechna tato námaha poslouží tomu, aby těch uhynulých bylo co nejméně. Všechny údaje budou vyhodnocené a přímo využité při vývoji nových bezpečných technologií pro ochranu ptactva na venkovních elektrických

vedeních. Každým údajem fakticky přispíváte k ochraně ptáků.

Proč fotografie ptáků potřebujeme?

- Fotografie živých ptáků sedících na sloupech elektrického vedení nám poskytnou přesnější informace, jakým způsobem ptáci jednotlivé typy sloupů používají. Tyto údaje mohou vést ke kontrole účinnosti stávajících zabezpečení, popř. k dalšímu vylepšení.
- Údaje k uhynulým ptákům přispějí k vyhodnocení rizikových úseků a naplánování prioritních oblastí k zabezpečení.

Zabezpečení sloupů proti úrazům ptáků elektrickým proudem je u nás věnována pozornost již od osmdesátých let. Dosud bylo vyvinuto několik typů konzol bezpečných pro dosedající ptáky a řada doplňkových prvků zabezpečení, které mají za cíl omezit riziko úrazu na stávajících nebezpečných typech sloupů. U nových staveb a rekonstrukcí jsou dnes již standardně používány bezpečné typy konzol řady Pařát III. Některé předchozí typy zabezpečení však neplní očekávanou funkci a ptáci na zabezpečených sloupech dále hynou.

Nejspíš tehdy, když si v krajině opravdu nemají kam sednout a i nepohodlná a nevstřícná konstrukce je pro ně jedinou možností, kam usednout. Od této úvahy byl už jen krok k myšlence doplnit konzolu o prvek umožňující bezpečné dosednutí – bidlo. Následně vznikla nová řada typu Pařát III, na podpěrných bodech doplněná rovinným prvkem z nevodivého kompozitu, na kterou získal E.ON kladné stanovisko od Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. ■

- ▲ Pokud dravci nemají dostatek vyvýšených míst v krajině, snaží se usedat i na starší typ konstrukce Pařát a následky mohou být tragické
- ▼ Řada Pařát III. představuje účinné řešení

- ▼ Nezabezpečené sloupy elektrického vedení jsou nebezpečné jak pro naše běžné druhy (např. káně nebo poštolka), tak pro vzácné druhy dravců jako je například orlovec říční

